

1η Θεωρία: ΕΥΘΥΣ ΚΑΙ ΠΛΑΓΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Διαβάζω προσεκτικά και απ' τη γραμματική μου (σελ.200).

α) ΕΥΘΥΣ ΛΟΓΟΣ

☛ Στον **ευθύ λόγο** ακούμε τα λόγια κάποιου όπως ακριβώς τα λέει.

► Τα λόγια του προσώπου που μιλάει μπορούμε να τα βάλουμε μέσα σε **εισαγωγικά (« »)**.

Π.χ. Ο Νίκος **είπε**: «**Μαμά, φέρε μου νερό**». ⇒ μετά από ρήμα (βάζω :)
«**Μαμά, φέρε μου νερό**», **είπε** ο Νίκος. ⇒ πριν το ρήμα (χωρίζω με **κόμμα**)

► Μπορούμε να βάλουμε μπροστά από τα λόγια του μια **παύλα (-)**. **Προσοχή!** Η παύλα μπαίνει στην αρχή της πρότασης σε καινούρια γραμμή.

Π.χ. **-Κάθισε κάτω!** φώναξε ο δάσκαλος.
-Μάλιστα, κύριε, είπε η Αννούλα.

β) ΠΛΑΓΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

☛ Στον **πλάγιο λόγο** ακούμε ή διαβάζουμε τα λόγια κάποιου προσώπου όχι ακριβώς όπως τα είπε, αλλά όπως μας τα μεταφέρει ένα άλλο πρόσωπο, σαν αφήγηση.
Στον πλάγιο λόγο δε βάζουμε εισαγωγικά ή παύλες.

Π.χ. Ο Νίκος **ζήτησε από τη μαμά του ένα ποτήρι νερό κι αυτή του έφερε**.
Ο δάσκαλος **φώναξε στην Αννούλα να καθίσει κάτω κι αυτή συμφώνησε**.

Άσκηση: Βάλε δίπλα σε κάθε κείμενο **Ε** αν έχω ευθύ ή **Π**, αν έχω πλάγιο λόγο:

– Γιώργο, κλείσε την πόρτα, κάνει κρύο, φώναξε η μαμά.	Ε
Η μαμά φώναξε στον Γιώργο να κλείσει την πόρτα, γιατί έκανε κρύο.	
Η μαμά φώναξε: «Γιώργο, κλείσε την πόρτα, κάνει κρύο».	
Η δασκάλα είπε στα παιδιά ότι σε δύο εβδομάδες θα πάνε στο μουσείο.	
Η δασκάλα είπε: «Παιδιά, σε δύο εβδομάδες θα πάμε στο μουσείο».	
– Παιδιά, σε δύο εβδομάδες θα πάμε στο μουσείο, είπε η δασκάλα.	
Ο οδηγός του τραμ είπε στους επιβάτες: «Κρατάτε αποστάσεις και φοράτε τις μάσκες σας».	
– Κρατάτε αποστάσεις και φοράτε τις μάσκες σας, είπε ο οδηγός του τραμ στους επιβάτες.	

Ο οδηγός του τραμ είπε στους επιβάτες να κρατούν αποστάσεις και να φορούν τις μάσκες τους.

γ) ΠΩΣ ΜΕΤΑΤΡΕΠΟΥΜΕ ΤΟΝ ΕΥΘΥ ΛΟΓΟ ΣΕ ΠΛΑΓΙΟ

👉 Όταν μετατρέπω τον ευθύ λόγο σε πλάγιο, κάνω ορισμένες **αλλαγές**:

❶ Προσθέτω τα **ονόματα** των **προσώπων** που μιλούν ή βάζω **αντωνυμίες**

Π.χ. **Μαρία, εκείνος, αυτός** κ.ά.

❷ Βάζω **συνδέσμους** για να ενώσω τις προτάσεις.

Π.χ. **ότι, πως, να, αν** κ.α

❸ **Αλλάζω τα πρόσωπα των ρημάτων**, συνήθως στο τρίτο πρόσωπο

Π.χ. **θα φύγεις – θα φύγω → θα φύγει**

❹ Μερικές φορές αλλάζει κι **ο χρόνος του ρήματος**

Π.χ. «**Θέλω** φαγητό», είπε ο Γιάννης. (ενεστώτας) → Ο Γιάννης είπε ότι **ήθελε** φαγητό. (Παρατατικός)

❺ Χρησιμοποιώ **ρήματα** όπως: **είπε, ρώτησε, απάντησε, φώναξε** κ.ά.

ΕΥΘΥΣ ΛΟΓΟΣ		ΠΛΑΓΙΟΣ ΛΟΓΟΣ
- -Πότε θα φύγεις; ρώτησε η Μαρία. - -Αύριο θα φύγω, απάντησε ο Νίκος.	→	Η Μαρία ρώτησε το Νίκο πότε θα φύγει κι εκείνος απάντησε πως θα φύγει αύριο.
«Φύγε αμέσως!» του φώναξε. «Θα φύγω όποτε θέλω», της είπε.	→	Του φώναξε να φύγει αμέσως κι εκείνος της είπε ότι θα έφευγε όποτε ήθελε.

Ασκήσεις

1) Να αλλάξεις ό,τι χρειάζεται, ώστε να μετατρέψεις τον πλάγιο λόγο σε ευθύ. Κοίτα από πάνω τις οδηγίες.

ΕΥΘΥΣ ΛΟΓΟΣ	↔ ΠΛΑΓΙΟΣ ΛΟΓΟΣ
<p>– Μπορούμε, κύριε, να ζωγραφίσουμε; ρώτησαν τα</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>Τα παιδιά ρώτησαν τον δάσκαλο αν μπορούν να ζωγραφίσουν κι εκείνος τους είπε πως θα ζωγραφίσουν την επόμενη ώρα.</p>

ΕΥΘΥΣ ΛΟΓΟΣ	↔ ΠΛΑΓΙΟΣ ΛΟΓΟΣ
<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>Ο Γιώργος παραπονέθηκε στον μπαμπά του ότι νιώθει λίγο αδιάθετος και εκείνος του είπε να βάλει αμέσως θερμόμετρο.</p>

2) Κάνε τώρα το αντίθετο. Να αλλάξεις δηλαδή ό,τι χρειάζεται, για να μετατρέψεις τον ευθύ σε πλάγιο λόγο:

ΕΥΘΥΣ ΛΟΓΟΣ ⇔	ΠΛΑΓΙΟΣ ΛΟΓΟΣ
<p>-Τι θέλεις να φας για μεσημέρι, Καίτη; -Θα προτιμούσα ζυμαρικά, μαμά, απάντησε χαρούμενη.</p>	Η μαμά της Καίτης τη ρώτησε _____

ΕΥΘΥΣ ΛΟΓΟΣ ⇔	ΠΛΑΓΙΟΣ ΛΟΓΟΣ
<p>«Πώς σας φάνηκε η παράσταση;» ρώτησε η δασκάλα. Τότε τα παιδιά της απάντησαν φωναχτά: «Υπέροχη, κυρία!».</p>	_____

3) Αφού δεις τα σχετικά απ' το τετράδιό σου, κάνε στα παρακάτω ρήματα:

α) χρονική αντικατάσταση

β) εγκλιτική αντικατάσταση + απαρέμφατο και μετοχή

(στη φωνή που βρίσκεται το ρήμα)

ΡΗΜΑΤΑ → απλώθηκαν (εσύ), κατεβαίνετε(εσείς) θα δουλέψει(αυτός)

α) Χρονική αντικατάσταση

ΧΡΟΝΟΙ			
ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ		κατεβαίνετε (εσείς)	
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ			
ΑΟΡΙΣΤΟΣ	απλώθηκαν (εσύ)		
ΕΞΑΚ. ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ			
ΣΤΙΓΜ. ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ			θα δουλέψει (αυτός)
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ			
ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ			
ΣΥΝΤΕΛ. ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ			

β) Εγκλιτική αντικατάσταση Τα γράφω στη φωνή που είναι το ρήμα.

Θυμάμαι:

- ❖ **Οριστική** έχουν όλοι οι χρόνοι
- ❖ **Υποτακτική** έχουν: ο ενεστώτας, ο αόριστος και ο παρακείμενος
- ❖ **Προστακτική** έχουν: ο ενεστώτας και ο αόριστος

ΕΓΚΛΙΣΕΙΣ				
ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ <i>Το ψάχνω στους συντελεσμένους χρόνους (έχω... είχα... θα έχω...)</i>	ΜΕΤΟΧΗ <i>Ενεργητική -οντας/-ώντας Παθητική -μένος-η-ο</i>
Π.χ. στρώθηκες	να σζρωθείς	σζρώσου	σζρωθεί	σζρωμένος
απλώθηκες				
κατβεβαίνεζε				
θα δουλέψει				

Μπράβο, τα κατάφερες και σήμερα!

